

rozmer, teda o význam času od vzniku zlomeniny. Pre odhad ďalšieho rizika preto nestačí samotný denzitometrický nález ani izolované FRAX skóre. Rovnako dôležité sú lokalizácia zlomeniny, ich počet, závažnosť a celkový klinický profil pacienta. Osobitne závažná je nová zlomenina vzniknutá počas liečby, pretože naznačuje, že pacient zostáva vo veľmi vysokom riziku a že doterajší terapeutický prístup nemusí byť dostatočný (3).

Terapeutické okno po recentnej zlomenine

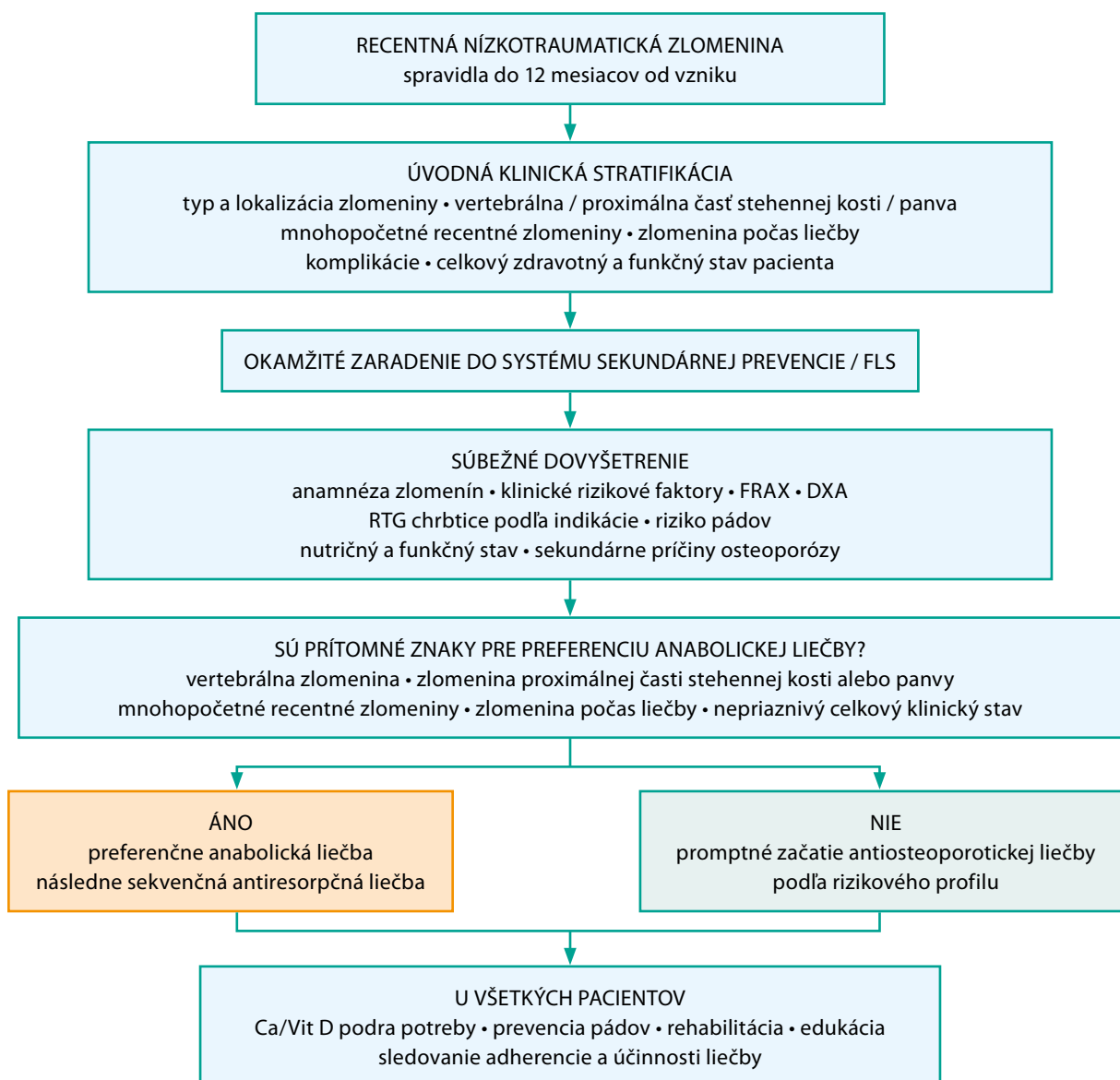
Obdobie po recentnej nízko-traumatickej zlomenine predstavuje rozhodujúce terapeutické okno, v ktorom možno najúčinnnejšie zasiahnuť proti ďalšej zlomenine. Práve v tomto období má sekundárna prevencia najväčší potenciálny prínos, pretože umožňuje identifikovať pacienta s najvyšším rizikom a zasiahnuť ešte pred vznikom ďalšej klinickej udalosti. Odklad diagnostiky alebo liečby znamená premárnenie času, v ktorom je možné zabrániť významnej časti následných zlomenín. Mimoriadny význam má toto okno u pacientov s recentnou

vertebrálnou zlomeninou, zlomeninou proximálnej časti stehennej kosti alebo panvy, ako aj pri mnohopočetných zlomeninách, kde je riziko ďalšej zlomeniny obzvlášť vysoké (3).

Dôsledky pre manažment a liečebnú stratégiu

Bezprostredné riziko má priamy dosah na organizáciu starostlivosti aj voľbu liečby. Pacient po recentnej nízko-traumatickej zlomenine nemá zostať iba v pasívnom sledovaní, ale má byť čo najskôr zachytený v systéme sekundárnej prevencie. Praktický postup má zahŕňať potvrdenie nízko-traumatického charakteru zlomeniny, zhodnotenie času od jej vzniku, lokalizácie, počtu a závažnosti predchádzajúcich zlomenín, vyšetrenie kostnej denzity, RTG chrbtice podľa indikácie, posúdenie klinických rizikových faktorov, pátranie po sekundárnych príčinách osteoporózy a súčasne aj zhodnotenie rizika pádov, výživového a funkčného stavu pacienta. Pri výbere liečby nemožno postupovať jednotne u všetkých pacientov; rozhodovanie má byť individualizované podľa rizikového profilu. U pacientov s bezprostredným rizikom má

Schéma 1. Algoritmus postupu po recentnej nízko-traumatickej zlomenine

Zdroj: vlastné spracovanie podľa (3, 4, 9).